ETİK VE AHLAK

Ahlak kelimesi, bir insanın yaradılışı gereği gerçekleştirdiği davranışı dile getiren Arapça hulk'un çoğulu olup huylar, seciyeler anlamına gelir. İngilizcede moral, morality bu anlamda kullanılır ve **ahlak bilimine ethics, etik denir.**

Ahlak; "belli bir toplumun belli bir döneminde bireysel ve toplumsal davranış kurallarını sapta**yan ve inceleyen bilimdir".**

Ahlak kavramı en ilkel toplumlardan beri var olan bir kavramdır. Bu anlamda toplumsal hayatın her alanında kendi kurallarını koyar. Ahlak, insan topluluklarında bireylerin törelere uygun davranışlarını düzenleyen kuralların, yasaların toplamıdır. Başka bir tanımda ise; bir kişinin, bir grubun, bir halkın, bir toplumsal sınıfın, bir ulusun, bir kültür çevresinin vb. belli bir tarihsel dönemde, yaşamına giren ve eylemlerini yönlendiren inanç, değer, norm, yasak ve tasarımlar topluluğu ve ağıdır.

Etik kavramı ise 2500 yıllık bir geçmişe sahip felsefe disiplini olan, günümüzde tanımlanması en zor terimlerin başında gelmektedir.

Felsefenin bir dalı olarak baktığımızda Felsefe Terimleri Sözlüğü'nde ahlak felsefesi, Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde ise töre bilimi, bir meslek grubunun uymak zorunda olduğu davranışlar bütünü ve etik bilimi olarak ifade edilmektedir.

Yunanca'da gelenek ve alışkanlığı ifade eden **"ethos"** sözcüğünden türetilen etik, **"töre", "gelenek"** anlamına geldiğinden törebilim olarak da adlandırılmaktadır.

Günümüz literatüründe etikle ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bir grup görüş **"bir bireyin izlemesi gereken ahlaki standartlar ve kurallar"** şeklinde tanımlarken, sonraları etik, **"bireylerin doğru olarak nasıl davranacağını açıklayan ve tanımlayan ilkeler, değerler ve standartlar sistemi"** olarak ifade edilmiştir. Etik, ahlakî standartların hayata uygulanışının ve mantıklı olup olmadıklarının sorgulanması, akıl yürütme sürecidir.

Etik ve ahlak kavramları arasındaki fark birçok kişi tarafından bilinmemektedir. İyi ve kötü, doğru ve yanlışa ait ilkeler ahlakı oluştururken, insanların karar ve hareketlerini yönlendiren ve bunların ahlaki bir temele göre iyi veya kötü ya da doğru veya yanlış olup olmadığının belirlenmesi etik olarak tanımlanmaktadır

Ahlakı sistematik biçimde inceleyen dal, felsefenin bir dalı olan etiktir. Tabii ki her toplumda nasıl davranmamız gerektiği ile gerçekte nasıl davrandığımız arasında bir ayrışma vardır; yani hipotetik bilgelik ile gerçek ahlak arasında bir fark mevcuttur. Etik, çeşitli soru ve sorunları sorar ve bunları inceler.

Etikte ahlaki davranışların bilimsel açıklaması vardır. Etik, ortaya çıkan olay ya da olguların nedenini, "niçin doğru" şeklinde sorular yönelterek davranışlarımız üzerine ifadeler üreten, denetleyen ve temellendiren bir felsefe alanıdır. Böylece etiksel tepkiler, bireysel ve ortak davranışların bütün alanlarını kapsayarak, kendisini davranışların koşulu olarak ortaya koyar"

ETİK VE SİYASET

Siyaset -genel nitelikleriyle- iktidarı yani başkalarına emretme ve onların davranışlarını kendi istek ve arzularına göre belirleme gücünü ele geçirme çabasıdır. Bir toplumsal hayatta en üstün emretme gücünü ele geçirme amacına yönelen eylemler bütünü olarak siyaset; temelde iktidarı elde etme, iktidarda mümkün olduğu kadar daha uzun zaman tutunma ve iktidarı tüm toplum üyelerini kapsayacak şekilde kullanma mücadelesi ve yöntemi olarak betimlenebilir

Siyaset kavramı üzerine birçok değerlendirmeler yapılmakta, değişik yorumlarda bulunulmaktadır. Bu bakış açılarından birine göre siyaset, toplumdaki farklı sosyal sınıflar, çıkarlar ve taleplere sahip bireyler arasındaki paylaşım ve bölüşüm mücadelesidir. Bunun nedeni toplumdaki kaynakların kıt olması ve paylaşılma çabası bu çatışmanın nedenini oluşturmakta, paylaşımı kolaylaştırmanın yolu ise iktidara sahip olmaktan geçmektedir.

Siyasetin insanı erdemli bir varlık düzeyine yükseltmek amacı güden ahlak alanıyla yıldızının pek barışık olduğu söylenemez. Çünkü siyasetin doğası vazife kavramı üzerinde değil menfaat kavramı üzerinde oturmaktadır. Ancak bu siyasetin ahlak dışı bir alan olduğu anlamına da gelmemektedir. İnsan davranışları, hangi alana yönelik olursa olsun, temelde ahlak ve değer bağımlı davranışlardır. Siyaset alanında bu bağımlılığın derecesi gevşemekte ve toplum tarafından da kabul edilebilir olarak görülmektedir.

Etik ne ahlakileştirme, ne ideolojiye dönüştürme ne de dünya görüşü ortaya koyma gibi bir amaca sahiptir. Konusuna yani ahlaki eylemlere belirli bir yöntem kullanarak yaklaşmaktadır. Felsefenin alt dalı olarak etik, nasıl yaşamalıyım, iyi nedir, kötü nedir gibi sorulara cevaplar arar. Felsefenin bütünsel bakışı çerçevesinde bu sorular, tüm insani eylem alanlarını, siyasal olanları da kapsayacak şekilde